

Diarienummer: DO 2024/3503
Handling: 2024.36535

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.bb@regeringskansliet.se

Diskrimineringsombudsmannens yttrande över Boverkets Rapport (2024:9) Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder

Sammanfattning

Förslagen om lättnader på byggkraven för studentbostäder innebär ett avsteg från principen om universell utformning och riskerar att få stora konsekvenser för vissa studenter med funktionsnedsättning och deras rätt till studentboende samt socialt umgänge på lika villkor jämfört med andra studenter. Diskrimineringsombudsmannen avstyrker därför Boverkets förslag om lättnader på byggkraven för studentbostäder i fråga om tillgänglighet och användbarhet.

Regler för tillgänglighet och användbarhet

I det fall de föreslagna lättnaderna på byggkraven för studentbostäder genomförs riskerar det att leda till att personer med funktionsnedsättning nekas tillgång till lika rättigheter och möjligheter. DO har tidigare föreslagit att diskrimineringsförbudet mot bristande tillgänglighet även ska omfatta samhällsområdet bostad¹. Om en sådan lagändring genomförs skulle en sänkning av tillgänglighetskraven vid uppförande av studentbostäder kunna stå i strid med diskrimineringslagen.

Boverkets förslag om att endast 20% av bostäderna ska vara tillgängliga för studenter med funktionsnedsättning går emot principen om universell utformning, på så sätt att kravet om att alla bostäder är tillgängliga och användbara frångås. Det kan innebära risker för försämringar i tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning och därmed i tillgången till lika rättigheter och möjligheter.

¹ Diskriminering vid tillhandahållande av hyresbostäder. Rapport 2021:3, sid 61.

Förslagen innebär även att exempelvis personer som använder rullstol inte kommer att kunna besöka alla studentbostäder, till exempel för socialt umgänge med studiekamrater, eller inte kunna besöka ett tillgängligt toalettrum på samma våningsplan. Boverket föreslår att en tillgänglig toalett ska kunna besökas i närheten, men otydligheten i vad det betyder öppnar upp för ett tolkningsutrymme och en praxis som kan leda till att personer med funktionsnedsättning upplever sig diskriminerade.

DO delar Boverkets bedömning att det finns en risk att förslagen kan leda till ökad boendesegregation då det generella kravet att alla bostäder är tillgängliga och användbara frångås vilket kan innebära att boenden skapas som upplevs som ”stigmatiserande”². DO delar dock inte Boverkets bedömning att konsekvenserna av förslaget är ”begränsade”³.

Förslagen riskerar att inskränka tillgången till lika rättigheter och möjligheter för personer med funktionsnedsättning. Det riskerar att strida mot FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Dels i fråga om universell utformning (artikel 2), dels om tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön (artikel 9) samt rätten för personer med funktionsnedsättning att leva i samhället med lika valmöjligheter och att inte tvingas bo i särskilda boendeformer (artikel 19).

Mot bakgrund av att förslagen om lättnader på byggkraven för studentbostäder riskerar att minska tillgången till lika rättigheter och möjligheter för personer med funktionsnedsättning och öka risken för diskriminering avstyrker DO Boverkets förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av Cecilia Narby efter föredragning av utredaren Olivia Novotny.

Cecilia Narby
Chef för utvecklings- och analysenheten

² Rapport (2024:9) sid 51

³ Rapport (2024:9) sid 52